

Prima instanță: judecătoria Buiucani, mun.Chișinău (jud. Gh. Plămădeală)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.A. Panov, Vl. Brașoveanu, M. Moraru)

ÎNCHEIERE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 09 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bunescu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin atragerea ilegală la răspunderea penală, încasarea prejudiciului moral și cheltuielile de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 15 octombrie 2014, Ghenadie Bunescu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM solicitînd încasarea prejudiciului material cauzat prin atragerea ilegală la răspundere penală în sumă de 10157,36 lei, ce constituie salariu neachitat pentru perioada suspendării ilegale din funcție, a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 27 aprilie 2010 ora 14.50 min., a fost reținut, conform procesului-verbal de reținere din aceeași dată, iar prin ordonanța din 30 aprilie 2010 a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin. (5), 189 alin.(3), lit. c) Cod penal, adică comiterea de acțiuni intenționate, manifestate prin contribuirea la săvîrșirea șantajului de mai multe persoane și însoțite de violență periculoasă pentru viață și sănătate, prin înlăturarea de obstacole.

Prin încheierea din 30 aprilie 2010 a judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău s-a admis demersul procurorului în Secția conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale și s-a aplicat măsura preventivă sub formă de arest în privința sa, cu eliberarea unui mandat de arest pe un termen de 10 zile.

Prin încheierea din 07 mai 2010 a judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău s-a admis parțial demersul procurorului în Secția conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale și s-a aplicat în privința sa măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu pe un termen de 30 zile.

Prin decizia din 17 mai 2010 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul procurorului și s-a menținut încheierea din 07 mai 2010 a judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău.

Prin încheierea din 04 iunie 2010 a judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău s-a admis demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu pe un termen de 30 zile.

Prin decizia din 11 iunie 2010 a Curții de Apel Chișinău s-a admis demersul avocatului Nicolae Marandici; s-a casat încheierea din 04 iunie 2010 a judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău; s-a pronunțat o nouă hotărîre prin care i s-a aplicat măsura preventivă-liberarea provizorie sub control judiciar.

Prin încheierea din 13 august 2010 a judecătorei Rîșcani, mun.Chișinău s-a admis parțial cererea avocatului Nicolae Marandici și s-a înlocuit măsura preventivă –liberarea provizorie sub control judiciar cu obligarea de a nu părăsi localitatea.

Prin ordonanța din 14 noiembrie 2014 a procurorului în Secția conducere a urmării penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale, a fost scos de sub urmărirea penală din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, prevăzute de art.art.42 alin.(5), 189 alin.(3) lit. a), c) Cod penal, iar cauza penală a fost clasată.

Invocă că, rezultînd din prevederile art. 1405 alin.(1) Cod civil și art.3 alin. (1),(6) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25 februarie 1998, este reparabil integral de către stat prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală, altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice precum și efectuării măsurile operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației.

Solicită rezultînd din prevederile art.7 lit. a), e) și g) al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 - în cazurile menționate la art.3 aceeași Lege, compensarea salariului, ce constituia sursa principală de existență, de care a fost privat în urma acțiunilor ilicite. La fel, solicită compesarea cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei, conform bonurilor de plată, rezultînd din prevederile art. 82, 94 alin.(1) Cod de procedură civilă.

În acest sens, afirmă că în baza informației Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 107 din 13 aprilie 2014, beneficia de un salariu lunar în sumă fixă de 5985 lei. A fost suspendat forțat din funcție în perioada 28 aprilie - 11 iunie 2010 și în această perioadă nu i-a fost achitată suma totală de 10157, 36 lei (pentru aprilie - 844, 03 lei; mai - 6985 lei și iunie - 2328, 33 lei).

De asemenea, susține că atragerea ilegală la răspunderea penală și suspendarea din funcție, a dus la traume psihice enorme atît personale cît și a membrilor familiei sale dat fiind faptul că la momentul suspendării din funcție, era singurul întreținător al familiei.

Indică că, neachitarea salariului pe perioada suspendării din funcție s-a răsfrîns negativ și asupra calculării pensiei, neluîndu-se în calcul suma de 10157,36 lei, precum și acordarea gradului specializat locotenent colonel de justiție la data de 30 martie 2011, odată cu trecerea în rezervă și nu la expirarea termenului legal - 11

octombrie 2010, care de asemenea a influențat asupra mărimii pensiei.

Menționează că, în privința sa, organul de urmărire penală a pornit procesul penal pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.art. 42 alin. (5), 89 alin.(3), lit. a), c) Cod penal - infracțiune gravă care presupune aplicarea în exclusivitate a unei pedepse privative de libertate sub formă de închisoare, fiind pus sub învinuire, iar ulterior reținut nelegitim aplicându-i măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe un termen de 10 zile, arest la domiciliu pe un termen de 35 zile, liberarea sub control judiciar pe un termen de 64 zile, obligarea de a nu părăsi țara (13 august 2010 - 14 noiembrie 2012). Astfel, fiind privat de libertate, deținut în condiții degradante, precum și cu îngrădirea dreptului la libera deplasare.

Susține că, arestarea sa, luând în considerare statutul social - Șef al Serviciului Securitate al DSRS DIP, maior de justiție, i-a fost cauzat un prejudiciu imaginii sale, deoarece informația despre arestarea sa și presupusa faptă infracțională a fost difuzată la posturile de televiziune, radio și internet. Consecințele negative ale acestor acțiuni au dus inevitabil la imposibilitatea de a-și mai continua efectuarea serviciului în această funcție și a continua cariera militară, fiind nevoit ca la vârsta de 39 ani să demisioneze, fapt care s-a răsfrâns negativ și asupra membrilor familiei sale.

Precizează că, un efect negativ asupra stării de sănătății a avut și durata excesivă a procesului penal de 2 ani și 8 luni și numeroasele prezentări în fața organului de urmărire penală și instanțelor judecătorești.

Relevă că, totalitatea circumstanțelor expuse, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate și luând în considerare rezonanța informației privind învinuirea sa în comiterea infracțiunii incriminate, i-a cauzat un prejudiciu moral pe care-l estimează la 100000 lei.

Prin încheierea protocolară din 20 ianuarie 2015 a judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM.

Prin hotărârea din 07 aprilie 2015 a judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bunescu și s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM în beneficiul lui Ghenadie Bunescu suma de 10157 cu titlu de salariu neachitat pe perioada suspendării din funcție, suma de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Prin decizia din 09 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de Ghenadie Bunescu și Ministerul Justiției al RM și s-a menținut hotărârea din 07 aprilie 2015 a judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău.

La data de 14 martie 2016 Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 09 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a pretențiilor sau, după caz, modificarea deciziei instanței de apel în sensul diminuării sumelor încasate.

În susținerea recursului s-a invocat că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului moral.

Declară că, efectuarea măsurilor operative de investigații este obligația

organului de urmărire penală, care are drept scop de a descoperi circumstanțele și persoana care a comis infracțiunea. Toate măsurile procesuale ce au fost întreprinse sunt prevăzute de lege, care sunt necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea și acest scop este proportional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor.

Indică că, la stabilirea cuantumului despăgubirii acordate cu titlu de prejudiciu moral, instanța de judecată a aplicat eronat normele dreptului material ce țin de soluționarea prezentului litigiu, apreciind arbitrar argumentele participanților la proces.

Remarcă că, instanța de fond, în privința încasării cheltuielilor pentru asistență juridică, nu își justifică soluția, deoarece Ghenadie Bunescu nu a prezentat decât bonul de plată a serviciilor de asistență juridică în cauza penală.

Specifică că, pricina civilă are un caracter relativ rectiliniu, omogenă cu alte pricini examinate deja de către instanțele judecătorești, de o complexitate redusă, nefiind ridicate careva probleme juridice în speță, apreciind aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, astfel încât nefiind efectuat un volum de lucru substantial.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curtii de Apel Cahul a fost adoptată la 09 septembrie 2015, iar Ministerul Justiției al RM a declarat recurs la data de 14 martie 2016.

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată părților la data de 23 septembrie 2015, conform scrisorii de însoțire (f.d.113), însă date despre recepționarea acesteia, prin intermediul Oficiului Poștal, lipsesc. Concomitent, instanța de recurs reține că reprezentantul Minsiterului Justiției al RM a recepționat copia deciziei din 09 septembrie 2015 la data de 01 martie 2016, conform mențiunii efectuate pe verso-ul deciziei instanței de apel (f.d.112-verso).

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM la data 14 martie 2016, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebaït și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se recunoaște inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 09 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală